

Şehrin

YeniGün GAZETESİ'NİN
ÜCRETSİZ KÜLTÜR-SANAT İLAVESİDİR

Maafızası

CİLT: 7 • SAYI: 01

HAZIRLAYANLAR: SADIK GÖKCE - ANUŞ GÖKCE

06 ARALIK 2024 CUMA

MEHMET ÇINARLI VE HİSAR DERGİSİ

EDİTÖRDEN

**SADIK
GÖKÇE**

sadikgokce@hotmail.com

Bizlere yazma ve düşünme yeteneği veren Tanrı'ya binlerce kere şükürler olsun.

Ömrümün altmış yılı geride kaldı. Bundan sonra bu dünyada ne kadar kalacağımı ancak Yüce Yaradan bilir. Ama bu dünyada geçirdiğim her anın hesabını vereceğim bilinci içerisinde yaşamaya çalışıyorum. Bunda başarılı olup olamadığının hükmünü Allah verecektir. Ben sadece bir Müslüman gibi yaşamak gayreti içerisindeyim.

Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammet Mustafa S.A.V "Bir günü diğer gününe eşit olan zarardadır." buyurmuş. Ben ve eşim Anuş Hanım bu sözü hayatımızın vaz geçilmez öğüdü olarak kabul ettik. Bu konuda hassas davranmaya çalıştık. Sürekli bir şeyler üretme peşinde koştuk ve koşmaya devam ediyoruz.

Elinizde tuttuğunuz Şehrin Hafızası İlave-
miz yedinci Cildimizin ilk sayısı. Altı cildimiz bitti şükürler olsun. Şimdi yeni konular ve yeni bir heyecan ile yedinci Cildimize merhaba diyoruz. Bizim için her sayı yeni bir heyecan demek aslında... Ama sayılar yüz- yüz elli olunca ciltler beş- altı olunca ayrı bir heyecan duyuyoruz. Bu üretmenin ve bir işe yaramış olmanın heyecanı olsa gerek. Bu heyecan hiç bitmesin, hep ilk gün gibi taze kalsın, istiyoruz.

Bu cildimize aramıza yeni yazarların katıla-

cağını umut ediyoruz. Bu konuda çalışmalarmız var. İnşallah başarılı oluruz.

Yine geçmişimize damga vurmuş insanları ve kitapları hatta olayları sizlere hatırlatmaya çalışacağız. Dergimizin adı Şehrin Hafızası... Hafıza unutmamak demektir. Atalarımız "Unutmak ölmektir." demişler. Biz, bu millet unutup yok olmasın diye sürekli hafızayı diri tutmak görevini üstlendik.

Unutursak bu vatanı bizi yaşatmazlar. Sürekli öğrenmeli ve hafızayı dinç tutmalıyız. Bu konuda çalışan onlarca dergi var. Binlerce kitap yazılıp basılıyor. Bizlere sadece bunları okumak kalıyor. Bu kadarını da yapalım hiç olmazsa...

Bu cildimizde de Ahmet Sevgi hocamız kısa veciz sözleri ile bizlerle olacak. Mustafa Özcan hocamız Konya'nın tarihini önümüze getirip tekrar hatırlatmalar yapacak. Fatma Tutak güzel üslubu ile kaleme aldığı hikayeleri ile gönlümüzde yer edecek. Hale Gürbüz hocamız Türk Kültürü üzerine kaleme aldığı yazılar ile bizleri bilgilendirecek. Anuş Gökçe Hanım ise Türk Dünyasının geçmişini günümüze taşıma gayreti içerisinde olacak. Şaban Kumcu Beyefendi hazırladığı birbirinden güzel konularla karşınıza çıkacak. Ve elbette sürpriz yazarlarımız da olacak.

Bizi takip etmeye devam edin.

NİYET HAYR, AKİBET HAYR.

İÇİNDEKİLER

• EDİTÖRDEN
SADIK GÖKÇE

• KELİMELERİN GÜCÜ
FATMA TUTAK

• 1936-1937 YILLARINDA AKŞEHİR'E GELEN GÖÇMENLERİN
YERLEŞTİRİLMESİYLE İLGİLİ BAZI BİLGİLER

MUSTAFA ÖZCAN

• MEHMET ÇINARLI VE HİSAR DERGİSİ
ŞABAN KUMCU

KELİMELERİN GÜCÜ

Hayalimiz, düşüncemiz, bir şeyi tarif edişimiz.

Anlatmamız, dertleşmemiz, söyleşmemiz.

Şarkılarda tekrar ettiğimiz nakarattır kelimeler.

Şiirde histir. Duygularımıza tercüman olur biteviye...

Ağıttır, alkıştı, kargıştı.

Sevinçtir, hasrettir, gönençtir.

Mektupta yazandır.

Anne dilinde ninnidir. Yaratana yakarıştır; duadır.

Göz aydınlığıdır, muştudur.

Gönlün sevgiliye seslenişidir.

İnsanlık tarihi kadar eski olan ve yalnızca ademoğluna verilen bu haslet, Adem'e isimlerin öğretilmesiyle başlar. İbrahim'i dost edinir, Muhammet'i OKU tur. İlahi kudret muhatap almıştır onları kendine, onların şahsında hitap ettiği bütün bir beşerdir. O'nun adıyla okunur. Kalemle yazmayı öğreten de odur. Dolayısıyla onun buyruğudur okumak, yazmak ve dahi konuşmak. Nedir okunacak olan, kalemle yazılacak ve konuşulacak olan nedir? Kelimelerdir. Esas itibarıyla kelimelerin gücü buradan gelir...

Etkili bir cümle, doğru yerli yerinde kullanılmış kelimelerle kurulmalı, anlatımı süsleme uğruna özden ayrılmadan, az öz ve anlaşılır olmalıdır. Bu tıpkı bir virtüözün enstrümanından berrak bir ses çıkarmasına benzer. Zira kelimelerin de bir canı vardır ve yerinde kullanılmadıkları zaman bunu hissederler. Hatta bunu kendi dillerince söylerler. Usta bir yazar bu durumu sezebilir.

Kelime ve hayat arasında çok ince bir damar ve sinir ağlarıyla örülü münasebetler vardır. Küçük ses organizmalarından ibaret olan sözleri hayat kadar mühim yapan da budur. Yerinde kullanılmayan bir kelime ebedi olacak bir mısraı topal ve sakat yapar. Bundan dolayı sanatkar kullandığı her kelimenin üzerine titrer. Yahya Kemal bazı şiirlerini yirmi otuz yılda tamamlayabilmiştir. Türk edebiyatının yetiştirdiği en büyük şair olma vasfını dil konusundaki bu titizli-

FATMA TUTAK

ğine borçludur. Türk dili var oldukça onun şiirleri de yaşayacaktır.

Öte yandan edebi metnin amacı okura bir anlam zenginliği sunmaktır. Bunun için yazar metindeki dili günlük konuşma dilinden farklı şekilde kullanır. Bu, yorumlamaya açık bir dildir. Edebi bir eseri okuyan herkesin farklı yorumlaması ve yine metnin farklı zamanlarda okunduğunda ayrı anlamlar çıkarılması bundandır. Edebi eserlerde kullanılan mazmunlar ve kelimelere yüklenen yan anlam ve mecazlar zihni ve dili besler, zenginleştirir ve kibarlaştırır.

"Doğru kelime ile neredeyse doğru kelime arasındaki fark, ateş ile ateşböceği arasındaki fark gibidir. Söylediklerinizi büyüdü kulan şeyler kelimeleri nerede ve nasıl kullandığınıza bağlıdır." der Mark Twain.

Kullandığınız her bir kelime hayatınızı oluşturur. Kelimelerimiz müspet veya menfi ayırmaksızın beynimizce alınır, beyin buna uygun tepkiler vermek üzere harekete geçer. Eski kaynaklarda (kadim bilgide) ve dini öğretilerde şükürün nimeti artırdığına vurgu yapılır. Şikâyet edilen mevzularsa sürekli başımıza gelmeye devam eder. Buna benzer bir ibare Mesnevide de yer alır. Şöyle ki: **"Bu dünya bir dağdır, bizim işimizse bağır-maktır. Sesimizin yankısı yine bize gelir."** der Mevlâna. Özetle, sözler düşündüğümüzden daha etkili ve güçlüdür.

Türkçe'nin zenginliği ile ilgili:

Berlin dış ilişkiler enstitüsünce düzenlenen, atmış ülkenin iki bin beş yüz kelime ile katıldığı bir yarışmada Türkçe 'Yakamoz' kelimesi dünyanın en güzel kelimesi seçilmiştir. Bu anlamda kullanılan tek kelime İsveççede yer alan, 'Mangata' dır. Çoğu dilde bu kelimeyi açıklamak için en az bir paragraf yazmak gerekir. Yakamoz hem söyleyiş hem de yüklendiği anlam ile bu dereceyi hak eden bir kelimedir. Bunu şunun için söylüyorum, eskiden Arapça, Farsça, bir dö-

nem Fransızca; şimdilerde İngilizce ağırlıklı batı dillerinin Türkçemize üstünlüğü konusu zaman zaman gündeme gelir. Buna maalesef bizim aşâğılık kompleksimiz çanak tutmakta ve insanımız yabancı kelimelerin ağırlıkta olduğu cümleler kurmayı marifet saymaktadır. Halbuki en kadim, işlene işlene en uygun halini bulmuş olan dilimiz sanatta teknolojiye ve hayatın her alanında kullanılacak zengin ifadelerle doludur. Başka bir zaman yine Türkçe **Hicran** kelimesi dereceye giren bir kelime olmuş. Güncel Türkçe sözlükte hem ayrılık hem de ayrılıktan doğan onulmaz acı olarak açıklanıyor. Türkçe, kavramları, durumları olayları karşılayan etkili kelimelere sahip olmanın yanında ayrıca bir olguyu bir durumu tarif eden pek çok kelime üretebilen doğurgan bir dildir.

Buna rağmen son dönemde yapılan bir istatistiğe göre bir Alman'ın günde ortalama bin iki yüz, bir İngiliz'in ortalama bin beş yüz kelime ile konuşmasına karşın bir Türk ortalama dört yüz kelime ile konuşmaktadır. Dilimizin bunca zengin oluşu karşısında insanımızın kelimeler konusunda bu kadar sığ kalışını neyle açıklayabiliriz? Nerede ve neyi yanlış yapıyoruz? Kelimeleri kıt olan bir zihin neyi üretebilir? Boş dönen bir değirmen gibi giderek kendini öğütüp tüketmez mi? İşte bilimde, teknolojiye, hayal kurma konusunda gerileşimimizin altında yatan asıl neden. Şimdilerde iyi-kötü, güzel-çirkin, gibi daracık anlamlara hapsettiğimiz birçok hissi karşılayacak nice derin anlamlı kelime kadrosuna sahibiz. Olumsuz ruh halini üzgün veya stresliyim diyerek kısır bir ifadeye büründürülenlere sormalı: Duyduğunuz his hicran mı, gam mı, kasavet, hüznün, acı mı, melankoli mi, keder mi dert mi, yerinmek, yazıklanmak mı? eza, meyusiyet, teessür mü?

İtalyancanın kurucularından sayılan İtalya'nın en büyük şairi Dante, İlahi Komedyada adlı eserinde yüz bini aşkın kelime kullanmıştır. Bu rakam bugünkü modern İtalyancanın yüzde doksana tekabül eder. Bunların on iki bininin tekrarsız olduğu söylenir. Dört yüz kelime ile hayatı idame ettirmek başka, on iki bin kelime ile düşünmek, hayal etmek, konuşmak herhalde bambaşkadır. Nasılsın? İyiymi. Saçım nasıl olmuş? İyi. Hava nasıl? İyi. Nasıl gidiyor? İyi. Günün

nasıl geçti? İyi... Halbuki iyi kelimesine karşılık gelen yalnızca güncel sözlükte bile dokuz ayrı anlam mevcut. "Hava iyi" yerine **"bugün hava şahane"**, **"güzelsin"** yerine karşınızdaki kişiye **"bugün fevkalade görünüyorsun"** ya da **"bugün ışıldıyorsun"** dediğinizi hayal etsenize. İşte kelimelerin sihri...

Dil iletişim aracı olduğu kadar bir düşünme aracıdır da. Dili düşünmeden, düşünmeyi dilden ayıramazsınız. Hepimiz dilimizin sınırları ölçüsünde düşünebiliriz. İnsan öncelikle kendi diliyle düşünür, öğrenir ve yazar. Anadilde yazılmış bir metin ile sonradan öğrenilen yabancı dille yazılmış metin anlaşılabilirlik açısından çok farklıdır.

"Dil insanın evidir." der Heidegger. Bunu ne için söylemiş olabilir? Bir ev insanı koruyan, saklayan, ona sığınak olan, içinde hayatını rahatlıkla idame ettirdiği yerdir. Dil de hayallerin, düşüncelerin, yeni fikirlerin doğduğu ve büyüdüğü bir zemindir. Bunu **"İnsan dil içinde yaşar,"** diye açıklar Mehmet Kaplan. **"Alain, evin dışı tabiata içi insana göredir."** der.

Eskiler nesir için, **"inşa"** derlerdi. Güzel manalı bir terimdi bu. Yazı hatta konuşma, tıpkı ev gibi inşa edilir ve bu evin içinde insan oturur. Eski şiirin tabii ünitesi **"beyit"** tir. Bu kelimenin manası da evdir. Gerçekten beyit ev gibi inşa edilmiştir ve bunun içinde de insan oturur. *

Maksim Gorki fırıncı çıraklığı yıllarında Tolstoy'un bir hikayesini okurken öylesine kendinden geçer ki acaba kâğıdın içinde büyülmüş bir şey mi var diye havaya kaldırıp bakar. Onu bu denli büyüleyen kelimelerdir. Kelimeler sayesinde ağacı konuşturabilir, ölüleri diriltilebilirsiniz. Bu büyü değil de nedir?

"İnsan alemde hayal ettiği müddetçe yaşar." diyor Yahya Kemal, Deniz Türküsü şiirinin son dizesinde. Yeterli miktarda kelime yoksa nasıl hayal kurarız? **"Benim kudretim ulaştığı yerlere onların hayalleri bile yetişemez"** diyen koca padişahı yetiştiren ecdattan bugün hazır sunulanla yetinen tüketici bir nesle evrildik. Acaba bunda kelimeleri yitirişimizin, onlara sahip çıkma-yışımızın, onları sanal alemde uydurulan dile kurban edişimizin etkisi olabilir mi? Konfüçyüs'e, bir ulusun yönetimi kendisine

birakılsa ilk ne yapacağı sorulduğunda; "O ulusun dilini düzeltirdim." diye cevap vermiş.

Yazarlar ve şairler de kelimelerin gücünü kullanır. Onların malzemesi sözlere, Sevdığımız, kendimizle özdeşleştirdiğimiz şiirler veya şarkı sözleri yaşadığımız ancak kelimelere dökemediğimiz duyguları işleyen manzumelerdir. Burada duyulan hayret ve hayranlık şair ve eser ile okur arasındaki bağı kuvvetlendirir.

Bir ortak söyleyiş olarak İstanbul Türkçesi Ziya Gökalp'in konuşurken kıstas olarak alınmasını tavsiye ettiği İstanbul Türkçesi'nin ne anlama geldiğini Nihat Sami Banarlı şöyle açıklar:

İstanbul Türkçesi, Türk milletinin sahip ve hâkim olduğu her yerden gelerek İstanbul'da konuşan, şiir ve şarkı söyleyen Türkler tarafından meydana getirilmiş güzel lisanıdır.

Yahya Kemal; "Türkçe ağızda ananın ak sütüdür." der. Dilde sadeleşme hareketlerinin başlayıp hız kazandığı 1912 ve sonrasında "özleştirme" adı altında Türkçe değildir diyerek Türkçeleşmiş ve halka mal olmuş birçok kelimeyi dilden atmaya çalışanlara Atatürk, Yahya Kemal Bey'in ko-

nuşma ve yazı dilini ölçü almalarını tavsiye etmiştir.

İstanbul Türkçesini beğenen ve şiirlerinde onun güzelliğine yer veren Divan şairleri de vardır. Bunlardan biri de Nabi'dir.

Ba'dî leke hitâplarından gelir mi hiç

Lafz-ı a cânım, ây efendim halâveti.

(A canım, ay efendimin sevimliliği, tatlılığı, Ba'dî leke hitaplarından gelir mi hiç)

diyerek İstanbul dilindeki bazı kullanışların Arapçadan daha güzel olduğunu vurgular.

(Halavet: Sevimlilik, şirinlik, tatlılık)

Kelimeler hayatımız, kelimeler dünyamız, kelimeler bizi biz yapan değerleri seslendiren, onlara hayat vererek görünür kılan sihirli anahtarlardır. Ömrün her safhasında karşılaşılan cümle eşyayı ünleyen, canlandıran, vasıflandıran ifade biçimleridir. Ana dili ise bir milletin kültürel şifrelerini barındıran, geçmişten geleceğe durmadan akan koca bir nehirdir. O nehrin zayıflayıp nihayet tükenmemesi için onu işleyerek bugüne ulaştıran ecdat gibi yeni nesil de üzerine düşen vazifeyi yapmalıdır. Şüphesiz millet olmak bunu gerektirir.

*Mehmet Kaplan

MESNEVÎ'NİN GÖLGESİNDE

AHMET SEVGİ

در دل من آن سخن زان میمنه است
زانکه از دل جانب دل روزنه است (*)

*Gönlümden kopup gelen o söz, o taraftan gelmededir.
Çünkü gönlüden gönle pencere vardır.*

(Hz. Mevlânâ)

(*) Bu, Mesnevî'nin son beytidir.

BU SÖZLER

*Gönlüden kopup gelen bütün bu sözler kanımdır, canımdır,
Kalp kalbe karşıymış, söylediklerim hem senin hem benimdir.*

6 Aralık 2024 **(Ahmet Sevgi)**

1936-1937 YILLARINDA AKŞEHİR'E GELEN GÖÇMENLERİN YERLEŞTİRİLMESİYLE İLGİLİ BAZI BİLGİLER

**MUSTAFA
ÖZCAN**

TBMM'de memlekete gelen muhacirler(göçmenler) hakkında Manisa Milletvekili Refik Şevket (İnce) Bey tarafından verilmiş olan soru önergesine Dâhiliye (İçişleri Vekili) Şükrü Kaya Bey cevap verir. Bu bilgiler Babalık gazetesinin sayfalarına özet olarak şöyle yansımıştır:

"923 tarihinden 1933 tarihine kadar Türkiye'ye gelen muhacirlerin miktarı mübaddil olarak 99 709 evde 379.913, mübadele mıntıkası harici olarak 248.392 dir. Bunlara 107 574 ev, 16.315 arsa, 15201 dükkân, 6.230 971 dönüm arazi ve mübaddillere ayrıca 6 milyon liralık bono verilmiştir. Ondan sonra 1 Haziran 933'den Haziran 934 tarihine kadar gelen muhacirlerin miktarı da 11924 nüfustur. Şimdiye kadar gelen muhacirlerin miktarı da 11 924 nüfustur.

Şimdiye kadar gelen muhacirlere toprak tevzi edilmiştir. Yalnız bu sene gelenler bundan hariçtir. Çünkü yeniden bir toprak tevziati başlanamıştır.

Gelecek muhacirlere köy meralarından fazlasıyla mevcut işlenmemiş sahipli topraklar istimlak edilerek tevzi edilecektir. ¹ 1934 yılında gelen göçmenlerin miktarı 100.000'i geçmiştir. Bunlar yalnız Romanya ve Bulgaristan'dan değil, Yugoslavya'dan, Adalar'dan, Azerbaycan'dan, Suriye ile Irak'tan gelmektedirler. Bulgaristan'dan gelenlerin sayısı azdır. Bütün baskılara rağmen bu ırktaşlarımızın ana vatana gelmemelerinin sebebi, Bulgar hükümetinin bunların mal ve mülklerini satmalarına izin vermemesi, beraberlerinde para götürmelerini yasaklamış olmasıdır. ²

1936 yılında Konya'ya göçmenler gelir. Bunlar merkezi hükümet tarafından yön-

lendirilip buraya gönderilmiş göçmenlerdir. Amaç, bu göçmenleri Akşehir ve Çumra'da yerleştirmektir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan (o zamanki adıyla) icap eden tahsisat gönderilir. Bu göçmenlerden Akşehir'in payına düşen yani Akşehir'de iskân edilecek 395 evdir. Gelen göçmenlerin 240'ı Romanya ve 150'si Bulgaristan göçmenidir. Bunların iaşeleri için 3000 lira, nakilleri için de 750 lira nakliye parası gönderilmiştir. ³ Öte yandan (Akşehir ve Çumra'ya birlikte) gelecek olan bu göçmenler için 347,5 ton buğday verilmesi hakkındaki emir de vekâletten valiliğe ulaştırılmıştır. ⁴

Akşehir'de Yerleştirilecek

Olan Göçmenler

Akşehir'e gelen göçmenler 246 evde 1010 kişidir. Orman mühendisleri, çevre ormanlarından, bu göçmenlere için orman mıntıkları ayırmışlardır. Burada elde edilecek kereste ve yakacak odunlar göçmenlere ev yapmak amacıyla kullanılacaktır. Bunlardan başka kireç, kiremit ve tuğla hazırlıklarına da başlanılmıştır. Ayrıca göçmenlere verilecek olan yerler için kadastro fen memurları, 20 Haziran 1936 tarihinde mahallelerinde işe başlamak için emir almışlardır. ⁵

Konya'ya gelen göçmenlerden Akşehir'e gönderilenler iki kısma ayrılmış ve bunlardan bir kısmı esaslı olarak yerleştirilmiş, bir kısmına da geçici yer gösterilmiştir. Göçmenlerin on beş günlük iaşe ücretleri kendilerine nakden verilmiş, altı aylık buğdayları da temin edilmiştir. Göçmenlerin Akşehir'de istasyonda bando ile

1- "Göçkün Akını", Babalık, Sayı. 4528, 19 Teşrinisani 1934, s.2

2- "Göçkün Soydaşlar Anayurda Stjünüyor", Babalık, Sayı. 4528, 19 Teşrinisani 1934, s.3

3- "Göçmenler Geliyor", Yeni Ses, Sayı. 306, 22 Nisan 1936, s.3

4- "Çumra ve Akşehir Göçmenleri İçin Verilecek Buğday Emri Geldi", Yeni Ses, Sayı. 309, 2 Mayıs 1936, s.1

5- "Göçmenler Yerleştiriliyor", Yeni Ses, Sayı: 323, 20 Haziran 1936, s.2

ve çok samimi bir şekilde karşılandığını, bütün kurumlara mensup insanların bu karşılımda hazır bulunduğunu tespit ediyoruz.

Akşehir'e gelen göçmenler Tuzlukçu'da on yedi köye, Doğanhisar'da 4 köye, Merkez nahiyesinde iki köye taksim edilmişlerdir. Bu köylere yerleşen nüfus 1010 olup 246 odadır. Kazak köyünde de 21 aileye toprak verilmiştir. Maarif köyüne 4, Orta köyünde de on göçmene arazi temin edilmiştir. Göçmen kardeşlerimizin çok çalışkan unsurlar olup hemen faaliyete başlayacakları bildirilmiştir.⁶

Daha sonraki haberlerden öğrendiğimize göre Akşehir'de iskân faaliyeti devam etmektedir. Vekâletçe gönderilen 118 puluk, hayvanı olanlara dağıtılmış ve 116 ton buğday verilmiştir. Arazi dağıtımı da sürdürülür. Göçmenlerden 93 ev, Kanlıca'ya; 75 ev de Çeliçli'ye yerleştirilir. Diğerleri de köylere serpiştirilir.⁷

Öte yandan Konya Vilâyeti İskân Müdürlüğü, şimdiden sonra bol bol eksiltme ilânları yayınlayacaktır. Çünkü bu eksiltmeler çok çeşitli ihtiyaçlar için gerçekleştirilir. Sözgelisi Akşehir ilçesinde göçmen evleri için gerekli olan mamul(işlenmiş) kereste ilanı bunlardan biridir ve 10 Birinci kânun 1936 Perşembe günü saat 14.00'de böyle bir eksiltme yapılır. Bu eksiltmenin önemli şartları şöyledir: Keresteler Beyşehir ilçesinin Anamas ormanlarında orman resmi hükümete ait olmak üzere gösterilecek maktadan kesilecektir. Keresteler 15 Haziran 1937 tarihine kadar tamamen teslim edilmiş olacaktır. Kerestelerin 1845 metre mikâbı ve 590 desimetre mikâbı Akşehir'de hükümetçe gösterilecek depolara nakil ve teslim olunacaktır. Kerestelerin cinsi, ebadı, miktarı, hangi tarihe kadar imal olunacağı, nasıl hazırlanıp teslim edileceği gibi hususlar ilgili şartnamede vardır. Eksiltmeye katılacak isteklilerin, kerestenin tahmini değerine göre yüzde 15 oranında kat'i teminat akçasını yatır-

mak zorunda olduğu bildirilmiştir.⁸

Konya'da 1936 yılında en faal kurum, iskân idaresidir. Gece gündüz durmadan çalışan bu kurum, bu çalışmalarını iyice yoğunlaştırmış bilhassa Çumra'da iyi ve olumlu neticeler almıştır. Yine Doğanhisar nahiyesi ve çevresinde bulunan göçmenlerin kışlık ihtiyaçları, nahiyenin yerli halkı tarafından imece usulüyle karşılanmış, bunun üzerine göçmenler vilâyet makamına teşekkür telgrafi çekmişlerdir.⁹

1937 Yılında Akşehir'de

Yapılan Göçmenlerle İlgili İşler

Öncelikle Konya İskân Dairesi örgütünün genişletilmesi yahut büyütülmesi için uğraşmıştır. Ereğli, Ilgın, Beyşehir'de birer iskân memurluğu ihdas edilmiştir.¹⁰ Daha sonra da Akşehir'e yerleştirilen göçmenler için Akşehir'de muhtelif tiplerde 400 göçmen evinin yaptırılması uğraşları başlamıştır. Aynı yıl, Akşehir göçmenlerine ikinci defa olarak tohumluk buğday verilmiş ve hemen dağıtılması istenmiştir. Daha doğrusu Akşehir göçmenlerinden, 140 bin kilo buğdayı aralarında taksim etmeleri istenmiştir Ayrıca tevzi işlerini yakından görmek üzere Konya İskân Müdürü'nün Akşehir'e gideceği bildirilmiştir.¹¹ Sadece İskân Müdürü Edip Bey değil, Vali Cemal Bardakçı da hem Akşehir'de hem de Çumra'da göçmenlere ilişkin gelişmeleri yakından incelemiştir.¹² Akşehir'deki arazi dağıtımına nezaret etmişlerdir.¹³ Akşehir'e 396 hane göçmen iskân edilmesi kararlaştırılmıştır. Bunlardan 154'ü Tuzlukçu nahiyesi merkezine, 10 aile Konarı, 104'ü Sakarya'ya beş kilometre mevkide bulunan Kanlıca'ya, 10'u Yılan-yusuf'a 21'i Kazak ve 4 'ü Maarif' köylerine, 8'i sanatkâr oldukları göz önünde tutularak Akşehir kaza merkezine ve 85'İ de Tipi ve Orta köy aralarına yerleştirilmişlerdir. Nahiyeye ve köylerimizin iskân işinde feragat ve fedakârlıkları, misafirperverlikleri gözden kaçmamıştır. Tuzlukçu köyünün merasından göçmenlere

6- "Gelen Göçmenler Akşehir Köylerine Yerleştirildi", Yeni Ses, Sayı.327, 4 Temmuz 1936, s.1

7- "Akşehir, İskân Faaliyeti Devam Ediyor", Yeni Ses, Sayı.365, 14 İkinci teşrin 1936, s.3

8- "Çumra ve Akşehir Göçmenlerine Yaptırılacak Evlerin İhalesi Yapılıyor", Yeni Ses, Sayı. 372, 3 Birinci kânun 1936, s.4

9- "Göçmenlere Odun Dağıtıldı", Yeni Ses, Sayı. 394, 26 Kânunusani 1937, s.2

10- "İskân İşleri", Yeni Ses, Sayı. 401, 11 Şubat 1937, s.2

11- "Göçmenlere Buğday Dağıtılıyor", Yeni Ses, Sayı. 409, 6 Mart 1937, s.2

12- "Valimiz Geliyor", Yeni Ses, Sayı. 416, 23 Mart 1937, s.1 ve "Vali İskân İşlerini Yerinde İnceledi", Yeni Ses, Sayı. 420, 1 Nisan 1937, s.1

13- "Göçmenler Müstahsil Duruma Geçiyorlar", Yeni Ses, Sayı.420, 1 Nisan 1937, s.1/3

verilen topraklara karşılık, Tuzlukçululara, Pazarkaya çiftliğindeki hükümete ait araziden 30 bin dekarlık bir mera tahsis edilmiştir. Orta ve Tipi köylerine de yine aynı sebeple Çiftlik arazisinden 15 bin dönümlük mera verilmiştir. Bu arazinin bir kısmı, Akşehir gölünün çekilen kısımlarına denk gelmektedir. Bu yüzden çok verimli bir arazidir. Gerek göçmenlere ve gerekse Akşehir köylülerine verilen topraklar fen memurlarının marifetiyle tespit edilmiş, sınırları çizilmiş, numaralandırılması yapılmıştır.¹⁴

Basından öğrenildiğine göre, köylülerin göçmenlere karşı gösterdikleri ilgi ve sevgi herkesin dikkatini çekmiştir. Buralara yerleştirilen göçmenlerin tarlaları köylüler tarafından "meccanen nadas edilmiş," sonbaharda ekilecek bir hale getirilmiştir. Yine birçok bölgelerde de köylüler, kendi arazilerinden göçmenlere beşer dekarını nadas ederek ayırmışlar, hükümetin verdiği tohumları onların hesabına ekmişlerdir. Gelecek yıl içinde bu araziden göçmenler kendi geçimlerini sağlayacaklar ve hükümete yük olmayacaklardır.¹⁵

Öte yandan inşa edilecek yeni evlerin kerestelerini temin maksadıyla Beyşehir'in Anamas ormanlarında kesim işlemi yapılmış, ağaçlar, kereste haline getirilmeye başlanmıştır. Bu evlerden Akşehir'de yapılacak olan 402 evin çatılarında kullanılmak üzere yerli kiremitler ihale edilmiştir. Ayrıca Akşehir'in Tuzlukçu nahiyesinin Hoşkadem mevkiine iskân edilen 155 hanenin(evin) su ihtiyaçlarını karşılamak üzere mahallinde kuyular kazdırılmaya başlanmıştır.

Sıra kiremitlerin ihalesine gelir. Kanlıca, Hoşkadem, Ortaköy, Kazak, Kundullu köylerinde yaptırılacak göçmen evleri için lüzumlu 1.915.400 yerli kiremidin temini maksadıyla 18 Mayıs 1937 Salı günü saat 14.00'de ihaleye çıkılır. İhalenin en önemli şartları şunlardır: 1-Kiremitler, 1 Ağustos 1937 sonuna kadar tamamen teslim edilmiş olacaktır.2-Kiremitler Ak-

şehir'deki inşaat mahalline teslim edilecektir.3- İskân Müdürlüğü'nün belirlediği boy, genişlik ve nitelikte olacaktır. İhalenin diğer maddeleri bütün ihalelerde geçerli olan maddelerdir.¹⁶ Gelgelelim yukarıdaki tarihte gerçekleşen ihalede uyuma olmamış, bu defa pazarlıkla eksiltme, 16 Haziran 1937 Çarşamba günü saat 15.00'e ertelenmiştir. Yalnız ihalenin ikinci maddesinde bir küçük değişikliğe gidilmiştir. Buna göre kiremitlerin tamamının 15 Eylül 1937 nihayetinde teslim edilmesi kararlaştırılmıştır.¹⁷

Akşehir'in Hoşkadem mevkiinde 103 numaralı tipe göre yapılacak 103 kerpiç ev, Hoşkadem'de 28, Kanlıca'da 121, Ortaköy ve Tipi köyleri arasında 67, Maarif köyünde 3, Yıllanyusuf'ta 10 ev ki toplam 229 kerpiç ev, Dursunlu ve Kazak köylerinde 104 numaralı tipe uygun olarak 31 taş ev ve Akşehir merkezinde 102 numaralı tipten 4 ev ki toplam 694 ev, ilgili yasalara göre 30.6.1937 Çarşamba günü ihale edilir. Bu evler için 2000 metre mikap işlenmiş keresteden ayrı olarak inşaat için gerekli olan kerestenin üst tarafı ile; taş, kerpiç ve kiremit ve saire bilumum malzeme ile kapı ve pencere ve teferruatı, işçilikleri müteahhide ait olacak ve anahar teslimi suretiyle inşa edilecektir.¹⁸ Ne var ki bu ihalede de evleri inşa edecek istekli çıkmamıştır. İskân İdaresi bu defa Çumra göçmenlerine yapılacak evler ile ilgili ayrı bir ihale düzenlemiştir.¹⁹

Akşehir göçmen evleri için Beyşehir'de hazırlatılan kerestelerin 710 metre mikâbı, hükümetin tayin edeceği Akşehir'deki inşaat mahalline teslimi gerekir. Bunun için 13 Temmuz 1937 Salı günü ihale düzenlenir. Maliyet tonaj hesabı üzerinden yapılacağından bir tonluk kerestenin bir kilometreye nakli fiyatı esas alınacaktır. Bu nakil işinin iki aşamalı olarak gerçekleştirilmesi önerilmiş ve ikinci aşamasının (yani ilkinden geriye kalanının) 20 Eylül 1937 tarihine kadar taşınması gerektiği ifade edilmiştir.²⁰

14- Y. adı geçen yazı

15- "Göçmenler İçin İskân İdaresi, Ev, Kıyü Hazırlıyor", Yeni Ses, Sayı.426, 15 Nisan 1937, s.3

16- "Konya İskân Müdürlüğü'nden", Yeni Ses, Sayı.440, 18 Mayıs 1937, s.4

17- "Konya İskân Müdürlüğü'nden", Yeni Ses, Sayı.451, 12 Haziran 1937, s.4

18- "Konya İskân Müdürlüğü'nden", Yeni Ses, Sayı. 456, 24 Haziran 1937, s.4

19- "Konya İskân Müdürlüğü'nden," Yeni Ses, Sayı.462, 8 Temmuz 1937, s.3

Akşehir'e bilindiği üzere 1937'de 400 hanede 1630 nüfus göçmen iskân edilmiştir. Ancak bunların tamamına ev yapılamamıştır. Bunun başlıca sebebi inşaat mevsiminin geçmiş olmasıdır. Yalnız Orta köy ve Tipi köyleri arasında 67 evin yapılması kararlaştırılmış ve ihale işi için gazetelele ilân verilmiştir. Pazarlıkla uyuşulduğu takdirde bütün malzeme müteahhide ait olmak üzere inşaatla derhal başlanacak ve 15 Teşrinisani 1937 tarihine kadar yapılar bitirilmiş olacaktır. Geriye kalan 333 ev gelecek ilkbaharda (1938) da yaptırılacaktır. Ayrıca göçmen işiyle ilgilenen yetkililerin belirttiğine göre 1938 yılı içinde Konya'ya göçmen gelmeyecektir.²¹

Gelgelelim yukarıda sözü edilen eksiltme yani Orta ve Tipi köyleri arasındaki sahadada 67 kerpiç evin 103 numaralı tipe göre inşaat eksiltmesi, istekli çıkmadığından dolayı gerçekleşmemiştir. Bu yüzden yeni bir eksiltme duyurusunda bulunulmuştur. Buna göre evler, kereste ve diğer bilimum malzeme müteahhide ait olmak ve anahtar teslim suretiyle inşa edilecektir. Evlerin teslim tarihi, 15 Teşrinisani 1937'dir. Bu eksiltmenin tarihi ise 10.9.1937 Cuma günü saat 15.00'tir.²² İskân İdaresi, bu eksiltmede de istekli bulamamıştır. Bu defa eksiltmeyi 17. 9. 1937 tarihine ertelemiştir. Ancak inşaat şartlarında küçük bir değişikliğe de gitmiştir. Bu değişiklik, yapılacak 67 evin tamamını bir müteahhit yapabileceği gibi kısım kısım olmak şartıyla on eve kadar ayrı ayrı isteklilere verilebilecek olmasıdır.²³ 17.9.1937 Cuma günü eksiltmede, isteklilerle anlaşılammış olduğundan tekrar eksiltmeye çıkmak mecburiyeti hâsıl olmuştur. Eksiltme tarihi 27. 9. 1937 Pazartesi günü saat 15.00 olarak belirlenmiştir. Ne var ki bu duyurudan anlaşıldığına göre, evlerin tek müteahhit tarafından yapılacak ve anahtar teslimi olacaktır.²⁴

Sonuç

Konya'nın güzel ilçelerinden biri olan Akşehir'in merkez nüfusu 11 bin, umumi

nüfusu 70 bindir.²⁵

Vali Cemal Bardakçı'nın, göçmenlerin kat'i iskânlarının nerelerde yapılacağı konusunda soruları cevaplandırırken söyledikleri son derece önemlidir: "Göçmenleri çok çalışkan gördüm. Muhitlerine derhal intibak etmişler ve hiç yadırgamamışlardır. Gelecek yıllarda bu havalinin faaliyeti cidden örnek bir duruma girecektir". Gerçekten de öyle olmuştur, göçmenler buldukları yerlere önemli katkıda bulunmuşlardır.

Buna karşılık halkımız da onlara son derece sevecen davranmışlardır. Doğanhisar'da olduğu gibi imece usulüyle kendilerine yardımcı olmuşlar, sorunlarının azalması için ellerinden gelen yardımı esirgememişlerdir. Hatta ekim, dikim, nadas gibi işlerde bu yardım daha ileri boyutlara varmıştır.

1937 yılında Çumra göçmenleriyle ilgili vaatler hemen hemen tamamıyla yerine getirilmiştir. Ancak Akşehir'de böyle olmamıştır. 67 hanenin ev ihtiyacı karşılanmış, diğerlerinin yapımı ertesi yıla (1938) yılına kalmıştır. Bizce bunun başlıca sebebi, bu ölçüde bir inşaatı yapabilecek kapasitenin olmamasıdır. Bir başka sebep olarak da inşaatların maliyetinin yüklenicileri(müteahhitleri) tatmin etmemiş olması gösterilebilir. Ancak şurası bir gerçek ki, bu evlerin inşaatında, devlet çok sıkı bir denetimle ve herkese açık bir ihale sistemiyle çalışmış ve her adımını bilerek, isteyerek ve hesaplayarak atmıştır.

Devletlerarası ilişkilere çok önem veren hükümet, önceden hazırladığı program gereğince hareket etmiş, göç olayını yönlendirmiş, ülke yararını gözetmiştir. Bir yandan da parçalanmış ailelerin birleşmesini sağlamıştır. Gelen göçmenleri asla yüz üstü bırakmamıştır. Yakacağından giysisine kadar düşünmüş ve adımlarını ona göre atmıştır.

20- "Konya İskân Müdürlüğünden", Yeni Ses, Sayı.463, 10 Temmuz 1937, s.4

21- "Akşehir'de Bu Yıl 67 Göçmen Evi Yapılıyor", Yeni Ses, Sayı. 487, 8 Eylül 1937, s.2

22- "Göçmen Evleri İnşaat Eksiltmesi", Ekekon, Sayı: 534-5, 3 Eylül 1937, s.3

23- "Göçmen Evleri İnşaat Eksiltmesi", Ekekon, Sayı. 534-16, 16 Eylül 1937, s.3

24- "Göçmen Evleri Yapılacak, Konya İskân Müdürlüğünden", Ekekon, Sayı: 534-21, 22 Eylül 1937, s.3

25- "Akşehir'de Köylü ile Yakından Temas İçin Köy Kâtipleri Yetiştirildi", Yeni Ses, Sayı.550, 27 Nisan 1938, s.3

MEHMET ÇINARLI VE HISAR DERGİSİ

ŞABAN KUMCU

Sonbaharın bizi daldırdığı rüya geçici,
Sararan dalların çizdiği dünya geçici...

"Özlenen Anadolu edebiyatı, Anadolu insanına gönül veren, onunla et ve kemik gibi kaynaşan, onun derdini kendi derdi, sevincini kendi sevinci, inancını kendi inancı bilenlerin, onu kıskırtmaya, canından bezdirmeye değil, yüceltmeye ve yükseltmeye çalışanların yaratacakları edebiyattır. "...Şiirden anladığımız; şiirin dışına, kalıbına değil, içine, özüne bakan, yeniliği zaruri sayan, fakat onu şekilde değil ruhta, muhtevada arayan ileri bir anlayıştır. Şairin ana malzemesi dildir ve mutlaka milli olmalıdır."

Mehmet Çınarlı ve Hisar Dergisi

Şair, yazar, sanatçı, hukukçu ve düşünce adamı Mehmet Çınarlı, Hisar Dergisi'nin kuruluşunu şöyle anlatır: "Benim ve diğer şair arkadaşlarımızın ara sıra şiirlerimizi yayımladığımız dergilerin hiçbiri bizi tatmin etmiyor, edebiyat dünyasında dikkate değer bir varlık olarak görülüyordu. "Neden kendimiz bir dergi çıkarmıyoruz?" sorusu yavaş yavaş kafamda yer etmeye başladı. Katıldığımız şiir gün ve gecelerinde, salonu hıncahınç dolduran, bizleri çılgınca alkışlayan sanatseverler, elbette çıkaracağımız dergiye de ilgi göstereceklerdi. Öyle bir dergide hem sanat anlayışımızı rahatça savunacak hem de şiirlerimizi topluca yayımlayabilecektik. ...Şiir gün ve gecelerimize katılan şairlerin bir kısmı yüzyıllardır sürüp gelen halk şiiri geleneğini aynen devam ettiriyor, bir kısmı da **Garipçiler'in** tesiri altında kalıp, acayip şeyler söylüyorlardı. Divan şiirinden, halk şiirinden yararlanmakla birlikte geleneğe yeni bir şeyler katıp, günümüze uygun eserler vermek isteyenler de üçüncü bir grubu oluşturuyordu. Bir edebiyat dergisinin yalnız şairlere değil, denemeci, eleştirmeci ve hikayecilere de ihtiyacı olduğunu söyleyen genç şair Suphi Ay-

timur haksız sayılmazdı. Ama içimizden deneme, eleştirme ve hikâye alanlarında eser verip başarılı yazarların çıkmayacağını veya o alanlarda ün yapmış kimselerin yayımlayacağımız dergiye katılmayacağını söylemek de yersiz bir kötümserlik oluyordu.

Akşam üstleri işinden çıkıp İstanbul Pastanesi'ne gelen İlhan Geçer'e o günkü gelişmeleri anlatır, onunla görüş alışverişinde bulunurdum. Genç birer subay olan Gültekin Samanoğlu ile Necati Karaer görevleri icabı ancak hafta sonlarında serbest kalıyor ve bize katılıyordu.

Gültekin Samanoğlu, "Hisar'dan Portreler "Mehmet Çınarlı" yazısında, Hisar'ın temelini atıldığı geceyi ve iki arkadaşının heyecanını şöyle anlatır. "Üç dört sene evvel bir kış gecesi sanatsever arkadaşlarımızdan biriyle Çınarlı'nın odasında tatlı tatlı konuşuyorduk. Tahta merdivenleri yeni silinmiş ahşap bir evin üst katına çıkarken ayaklarımızın nasıl üşüdüğünü hala hatırlarım. Söz dönüp dolaşıp, şiire intikal ediyor, bir türlü gerçekleşmemiş hayallerimizin yakınlığına şahit oluyoruz. Sanat babında benim endişelerim onunkilere, onların dertleri benimkilere o kadar çok benziyor ki birdenbire anlaşırıyoruz. Diyebilirim ki Hisar'ın doğuşunda o gecenin de epey rolü oldu. O güne gelinceye kadar birkaç kere konuşmamıza rağmen, nedense geç vakitlere kadar oturduğumuz o gece bir başkaydı. Neler konuşmuyorduk ki. Sanki birbirimizi bir daha görmeyecekmişiz gibi, her şeyimizi anlatmak hırsıyla çırpınıyorduk. Ne üşüdüğümüzün ne de uykusuzluğumuzun farkındaydık."

Gerek Batı edebiyatından gerek eski edebiyatımızdan taklide düşmeden beslenen ve ortaya orijinal eserler koyabilen şairleri bir araya toplamayı planlayan Mehmet

Çınarlı, İstanbul Pastanesi'nde arkadaşlarıyla yaptıkları sohbetler sonunda itirazlara rağmen, derginin kuruluşuna kimlerin katılabileceğini sıralayan bir liste hazırlar. **Listede Çınarlı'yla beraber, Munis Faik Ozansoy, İlhan Geçer, Gültekin Samanoğlu, Mustafa Necati Karaer, Yahya Benekay, Hasan İzzet Arolat, Fikret Sezgin ve Osman Fehmi Özçelik** vardır. Gizli oylamayla yaptıkları seçimde derginin sahipliğine **Mehmet Çınarlı'yı**, yazı işleri müdürlüğüne de **İlhan Geçer'i** getirirler.

Bu konularda rızasını almak ve katılımını sağlamak için gittikleri **Munis Faik Ozansoy** çekimser davranır. Böyle bir şeyi başarabileceğimizden pek ümitli değildir. En az dört sayıya yetecek kadar yazı ve para sağlanmadıkça böyle bir derginin sorumluluğunu üzerine almayacağını kesin bir dille ifade eder. Sonunda, öğrencileri hariç tutarak, ufacık maaşlarından ayırdıkları 10'ar 15'er lirayı üç-beş ay bir araya getirip, ilk sayının parasını denkleştirdikten sonra dergiyi çıkarmaya karar verirler.

"Dergi için ayrı bir yer kiralamaya gücümüz yetmediği için, derginin yönetim yeri mecburen benim bekar odam olacaktı. O sırada oturmakta olduğum, aile yanındaki hürriyeti son derece kısıtlanmış odada bir iş yapmak imkansızdı. Bu yüzden, kendime hem ikamet edip hem de dergiyi yönetebileceğim bağımsız bir yer bulmam gerekiyordu. Ama öyle bir yerin kirasını tek başıma karşılamam mümkün olmadığından, odayı ve kirayı paylaşacağım bir arkadaş edinmem lazımdı. Bu arkadaş Zonguldak şiir günlerinden tanıştığım **Saffet Onur** oldu.

Ön Cebeci Bahadırlar Sokak'ta içinde tuvaleti olan tek odalı, bağımsız bir yer bulup oraya taşındık. Odaya ilk girdiğimizde büyük kavisli penceresinden görünen manzaraya hayran olmuştuk. Sene 1949, mevsim sonbaharın sonlarıydı. Önümüzde Ön Cebeci'den Gençlik Parkı'na kadar, sarı, yeşil, kırmızı yapraklarla donatılmış ağaçların süslediği nefis bir manzara uzanıyordu. Yaklaşmakta olan kış günlerinde o çok büyük pencereyi nasıl ısıtacağımızı hiç düşünmemiştik. Bina kaloriferli değildi. Bizim ne kömür sobamız vardı ne kömürümüz..! **Saffet Onur** bir süre sonra ayrılp beni yalnız bıraktı.

Hem bütçeme ağır gelen kirayı (ayda 40 lira) tek başıma ödemek, hem de o yıl (1949-1950) çok şiddetli geçen kışın güçlükleriyle boğuşmak zorunda kaldım. Akşamları durmadan yaktığım odun sobası, odayı ısıtmak şöyle dursun, geniş ve kavisli pencerenin buzlarını çözmeye bile yetmiyordu. Odanın içindeki tuvaletin muslukları da donmuş olduğundan, bir de su sıkıntısı çekiyordum. Yıllarca ızdırabını çektiğim sinüzit hastalığı o zorlu kıştan hatıra kaldı.

Dergiyle o yıllarda yaygın olan, **yabancı taklitçiliğine karşı milli sanatı, dilde tasfiyecilik ve uydurmaya karşı yaşayan ve konuşulan Türkçeyi, dil üzerindeki ideolojik baskıya karşı, hür düşünceyi ve yeniliği köksüzlükte arayanlara karşı, geçmişten güç alan bir yeniliği savunacak** olan dergimize **Hisar** adını seçmiştik. **Hisar** kelimesi hem savunmayı hem birleşmeyi (birleşip savunmayı) ifade ediyordu. O günlerde kadrosuz stajyer olarak masasız, sandalyesiz (yani işsiz, güçsüz) bir memuriyet hayatı sürdüğümünden, bütün zamanımı Hisar'ın çıkış hazırlıklarına verebiliyordum."

Hisar'ın ilk sayısını ancak 16 Mart'ta çıkarırlar. Kırmızı renkli kapağında, ressam **Ferit Apa'nın** yaptığı beyaz bir hisar silueti bulunan dergiyi, koltuklarının altına alıp, bayilere dağıtmak ve eşe dosta hediye etmek onlara büyük bir zevk ve gurur verir. Çektikleri bütün sıkıntıları unutturur. Hisar'ın ilk sayısına, genç şairler dışında, **Orhan Seyfi Orhon'dan, Enver Behnan Şapolyo'dan, Ruşen Ferit Kam'dan** birer yazı alınır. **Abdülhak Şinasi Hisar'ın, Yeni İstanbul Gazetesi'nde** yayımladığı "**Pierre Loti'nin Yüzüncü Doğum Yılı**" başlıklı taşıyan bir yazısını da -isim akrabalığının doğurduğu bir yakınlıkla- o sayıya iktibas ederler.

İkinci sayıya **Selahattin Batu, Faik Ali Ozansoy, Remzi Oğuz Arık, Malik Aksel, Halil Bedii Yönetken ve Tanık Buğra** da katılır. Bu katılmalar çığ gibi büyüyerek devam eder. **Hisar** çevresinde büyük ve güçlü bir kadroyu kısa sürede oluştururlar. **Munis Fak Ozansoy**, ilk sayının başyazısında "**Tenkrit ve Şiir**" başlıklı bir yazı yazar. **Yazıda tenkidin kendisi değil gölgesi bile olmadığını, şayet olsaydı kendisini yeni**

sanat köksüz şiirin hala kuru bir yapı olarak gibi ortalarda dolaşmasının mümkün olamayacağını söyleyerek, derginin takip edeceği çizgiyi belirlemiş olur.

Yeni şiir anlayışının temsilcileri, Orhan Veli, Melih Cevdet ve Oktay Rifat'tır. 1941 yılında ortaklaşa yazdıkları "Garip" isimli kitapla; edebiyat çevrelerine düşüncelerini ilan ederler. Garipçiler şiirde "ahengi" yakalamak için **vezne, kafiye, edebi sanatlar, şairane üsluba** ihtiyaç olmadığını, şiirin, "teşbih, istiare, mübalağa" gibi edebi sanatlardan da temizlenmesini isterler. Şiirin musiki, resim gibi sanatlarla karıştırılmasına, ideolojiye alet edilmesine, konularda sınırlamaya gidilmesine karşı çıkarlar. Şiirin eski geleneğin etkisinden kurtulup, yeni bir zevkle, yeni vasıtalarla yoluna devam etmesi gerektiğini savunurlar.

Garipçiler'e göre "yeni şiirin hitap edeceği sınıf, sadece aydınlar değil, çalışan, didinen geniş halk kitleleri" olmalıdır. Onların şiirdeki hedefleri "saflik ve basitliktir", buna ulaşmak için tabiatın insan zekasıyla değiştirilmediği tek yere, suur altına yönelirler. **Hiçbir şeyi umursamayan, her şeyi hafife alan, alaya, nükteye, şakaya alabildiğince açık, düşünmekten kaçınıp, avareliği tercih eden** bu yeni şiir taraftar bulmakta güçlük çekmemiş, kısa zamanda ortalık taklitçileriyle dolmuştur. Asıl amaçları geleneksel şiiri yıkararak toplumu sarsmak olan "Garipçiler" hedeflerine ulaştıktan sonra 1946 yılından itibaren farklı bir tutum izleyip, halk edebiyatına yönelirler. "Garipçiler" şiir akımına ilk toplu tepki, 1950 yılının Mart ayında yayın hayatına başlayan, Hisar Dergisi'nden gelir.

Hisar Dergisi'nin 1 Ocak 1951 tarihli 12. sayısında Mehmet Çınarlı "Yeni Şiir" başlıklı yazısında düşüncelerini şöyle dile getirir: "Yeni şiir diye ortaya atılan acayiplikler şiire ve şaire cemiyetteki itibarını tamamıyla kaybettirmekle beraber, her aklına esenin, eline kalem aldığı anda kendisini şair sanıp bol bol saçmalamasını, yüksek perdeden konuşmasını da sağlamıştır... Vezin ve kafiye başka "şiir" kelimesinin en geniş şekilde ifade ettiği manayı akla getirdiği bütün vasıfları toptan inkar eden, fakat yine de ken-

disinin bir şiir cereyanı hem de ileri, mütekamil bir şiir cereyanı- olduğunu iddia etmekten geri durmayan bu hareketin, kısa zamanda birçok taraftar bulmasının sebebini şairliği bu kadar ucuzlatmış, kolaylaştırmış olmasında aramalıyız."

Yeni şiir öncülerinin "rakı şişesinde balık olmak", "yüz paralık istemek", "evlerinin önünde yoğurt ağacı bitirmek" gibi mantıksızlıkların bir değer taşıdığına inanacak kadar saf, cahil kimseler olmadığını belirten Çınarlı; bu akıma kendilerini kaptırmalarına rağmen, ortaya çıkardıkları eserlerin küçümsenemeyecek bir değerde olduğunu söyler. "Yeni şiir namı altında şiirimizin ve edebiyatımızın daha fazla baltalanmasına, şiir yazmaya heveslenen gençlerin yanlış yollara sürüklenmesine mâni olmanın ve şaire cemiyetteki itibarını yeniden kazandırmanın; gerçek sanatsever ve milliyetçiler için bir vazife olduğunu da ilave eder.

Hisarcılar, o yıllarda Ankara Halkevi'nde bir şiir günü tertip ederler. Gelen davetlilerin her birine Hisar Dergisi takdim edilir. Dinleyiciler arasında "Yeni Şiir" akımının önde gelen destekçilerinden biri olan Nurullah Ataç'ta vardır. Bu vesileyle Çınarlı'nın yazısını okuyan Nurullah Ataç, daha sonra Çınarlı'nın "Yeni Şiir" başlıklı yazısına Ulus Gazetesi'ndeki "Karalama" adlı köşesinde cevap verir.

"Hisarcıların şiirde aradıkları başka, benimki başka. Onlar benim sevdiğim şiirleri beğenmiyor, dudak büküyorlar, bende onların şiirlerinden hoşlanmıyorum. Onlar "akıllı uslu" şiirler istiyor, bense yenilik uğrunda biraz deliliği, saçma sapan söylemeyi de hoş görüyorum. Çınarlı, bu değerlendirmeye şöyle cevap verir. "...Yeni şiir sözlü bir terkiptir. Meydana getirilen eserin "yeni şiir" olabilmesi icap eder. Akla mantığa uymadığından kimsenin söylemeyi düşünmediği acayip laf dizelerini, tekerlemeleri bulup çıkarmak değildir."

Edebiyat dünyasında Hisar grubunun sanat anlayışına karşı olan gazete ve dergilerde onlar için "aruzcu, alaturkacı, geleneğin kısılcacında, muhafazakâr" gibi ifadeler kullanılır. Yapılan bu suçlamalara tepki gösteren dergi mensupları; Hisar'ın Ekim 1951 tarihli 6. sayısında kendilerini

savunan bir yazı yayımlar. Mehmet Çınarlı tarafından kaleme alınan yazıda şöyle denilmektedir: “Hisar ne aruzcu ne alaturkacı ne de inhisarcıdır. (Tekelci) Bizi muhafazakarlıkla suçlayanlar, bu tabirden eskiye körü körüne bağlanıp, yeniliği reddetmeyi kastediyorlarsa çıkardığımız 18. sayı bizim böyle bir düşünceden ne kadar uzak olduğumuzu ispata kâfi gelir. Yok eğer bazı yabancı ideolojilere hizmet edenlere yer vermediğimiz, şiirimizin tabii gelişme seyrine uyup, yeniliği ararken, bilhassa köksüzleşmemeye gayret ettiğimiz için, bize muhafazakâr deniliyorsa, bu ithama rağmen yolumuzu değiştirecek değiliz.”

Mehmet Çınarlı, 1955 yılına kadar, derginin yöneticiliğini yapar. Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Müdürlüğü’nde sorumluluğu ağır bir göreve getirilir, üstelik evlidir. 1955 yılı Ekim ayında Hisar kurucular kuruluyla yaptıkları toplantıda derginin sahipliğini **Osman Fehmi Özçelik**’e devreder. Sorumlu Müdür **İlhan Geçer**’dir. Dergi bir yıl daha yayımlanır. Bu arada hükümet yayınladığı bir kararnameyle gazete ve dergilere ayrılacak kâğıt miktarını, bir sanat dergisinin kaldıramayacağı ağır şartlara bağlamıştır. **Hisar Dergisi 1 Ocak 1957 yılında kapanır.** Büyük bir üzüntüyle bu kararı almak zorunda kalırlar.

Hisar’ın Yeniden Yayın Hayatına Başlaması;

Elimizde Başka Ne Var

Biz yine şir’e dönelim: Elimizde ne var?

Hasretle geçmiş bir ömür, kırık dökük hatıralar.

.....

Ve şiir yazalım yine... Dünyada önemli ne var?

Çirkinlikler ortasında güzeli aramak kadar?

“Fikir ve sanat dünyasında olup bitenler **1957 yılında** yayınına ara verdiğimiz Hisar dergisinin eksikliğini her geçen gün daha fazla hissettiriyordu. Bu eksikliği Hisar’ın kurucularıyla birlikte, yazarları ve okuyucuları da duymaktaydı. Bana sık sık gönderilen mektuplarda derginin yeniden çıkması isteniyor, ne zaman çıkacağı soruluyordu. Taşrada görev yapmaktayken Ankara’ya dönen **Gültekin Samanoğlu** ve

Mustafa Necati Karaer de dergiyi yeniden çıkarmamız gerektiğinden söz etmeye başlamışlardı. Bu konuya en az istekli olan bendim. İçim sızlayıp, güçlükle üzerimden attığım bu ağır yükü yeniden yüklenmek istemiyordum.

Tercüman Gazetesı’nin birinci sayfasında yayımlanan bir ankete verdiğim cevapta, Hisar’ın kapanmasıyla ortaya çıkan boşluklardan bahsetmişim. Söylediklerim beklemediğim bir ilgiyle karşılandı. Ayrıca Taşlık’taki Şark Kahvesi’nde verilen bir düğün yemeğinde **Tarık Buğra’nın** Gültekin’le bana bakarak, dişlerinin arasından tükürür gibi söylediği “**mağluplar!**” sözü beni uzun uzun düşündürmüştü. Genç yaşta ve her türlü imkansızlıklar içinde, ciddi ve kaliteli bir sanat dergisini yedi yıl aksatmadan çıkarabildiğimiz halde, “**mağlup mu sayılacaktık?**”

O zaman İç Basın Müdürü olan Gültekin’e, bir gün şöyle bir teklifte bulundum. Hisar’ı” yeniden çıkarmaya hazırım, Ama para, pul işi, bayi, abone problemi bizim üzerimize yüklenmesin. Biz sadece işin teknik ve estetik tarafıyla, dergide çıkacak yazı ve şiirlerle uğraşalım. Bana öyle birini bul ki dürüst ve namuslu olsun, bir dergi çıkarmak istesin, fakat derginin muhtevasına kavuşmasın. Kısa bir süre sonra şair dostum “**buldum**” diye yanıma geldi. “Nezih Bayman, son derece dürüst ve namuslu. Bizleri tanır ve sever. Matbaası var. “**Devrim**” diye bir dergi çıkarmak istiyor. Onun yerine Hisar’ı çıkarmasını kendisine rahatlıkla teklif edebilirim.” Bu buluş beni de heyecanlandırdı. Nezih’le hemen temasa geçtik. Teklifimizi memnuniyetle kabul etti ve **Hisar dergisi 1964 yılı başında onun sahipliğiyle yeniden çıkmaya başladı.**

Hisar’ın 30. Yıl Dönümü ve Kapanışı

1980 yılının Mart ayında **Hisar Dergisi**, kuruluşunun 30. yılını tamamlar. 30. Yıl dönümünde, uzun yıllar hafızalardan silinmeyecek bir sanat gecesi düzenlenir. Bu geceye **Kültür Bakanlığı, Aydınlar Ocağı ve Yazarlar Birliği** de yardımcı olur. **Kültür Bakanı Tevfik Koraltan, Hisar Dergisi adına Mehmet Çınarlı’ya** bir plaket verir. Sanat gecesini yöneten **Yavuz Bülent Bakiler**, takdim konuşmasında, Hisar Dergisi’nin 30 yıllık yayın hayatında

dört yüzden fazla şairin şiirlerini yayımladığını, programda bu şairlerden ancak yirmi beşine yer verilebildiklerini söyler. Gece sanatsever Ankara halkından büyük ilgi görür. Hisar şairlerinin eserlerinden yapılan şarkılar **Ankara Radyosu** sanatçıları tarafından seslendirilir. **Çinuçen Tanrikorur** hem musiki programını yönetir hem de kendi udu ve sesiyle ayrı bir konser verir. Basında büyük yankılar uyandıran 30. yıldönümü kutlamalarının yapıldığı yılın sonunda dergiyi kapatmak zorunda kalacaklarını hiç düşünemezler. Ancak son iki yıldır bu acı sona kendini hazırlayan Hisar yöneticileri, bir kurtuluş çaresi aramaktadırlar. **Mehmet Çınarlı**, **Aralık 1980 yılında yazdığı "bugünün gençlerinin de okumasını istiyorum" dediği "Hoşça Kalın"** başlıklı yazısında; Türkçemizin gelişip büyümesi, bir şiir, sanat ve edebiyat dili olarak gerçek değerinin ortaya çıkması için çekilen ızdırapları, kaygıları, istekleri, hayalleri, katlanılan fedakarlıkları şöyle anlatır:

"Sonucu aylardan beri biliyorduk. Ama kendi kendimize bile itiraf etmeye cesaretimiz yoktu. Mektupla, telefonla Hisar'ın durumunu soranlara "iyidir" diye cevap veriyor veya sadece "bazı güçlüklerden" bahsediyorduk. Hisar için yeni yazı dizileri hazırlayacaklarını ve çeviri yapacaklarını söyleyenlere teşekkür etmekle yetiniyorduk. Şimdi açık ve kesin konuşmak zorundayız. Hisar bu sayıdan sonra çıkmayacak.! Onu artık bayilerde göremeyecek, posta kutunuzda bulamayacaksınız. Ne kadar süreceğini bilemediğim bir müddet için birbirimizden ayrı kalacağız.

Bu yazıyı yazmamak, size bu acı haberi vermemek için haftalardır elime kalem almaktan kaçırıyordum. Vakit gelip geçtiği halde, derginin son sayısını hazırlayıp matbaaya göndermeye bir türlü elim vermedi. Fakat aybaşı çok yaklaştı. Bugün Kasım'ın 22'si. Üstelik dışarıda kar yağıyor. Derece sıfırın altına düştü. Hisar idarehanesinde ateş yanmıyor, Bir dairesini kiralamış olduğumuz binayı yıkıp yenisini yaptıracakını ileri sürerek aleyhimize tahliye davası açmış bulunan mal sahibi davayı kazandı. Biz ve diğer kiracıları bir an önce tahliyeye zorlamak için kalorifer

kazanlarını söktürdü, bahçe duvarlarını yıktırdı. Neredeyse çatıyı da kaldırmaya başlayacak, Paltomuzu sırtımıza geçirip, elektrik sobasında ellerimizi ısıtarak, çok fazla gecikmeden bir sayı daha çıkarmak zorundayız. Hem yirminci cildi tamamlamak hem de sizlere durumu açıklayıp veda etmek için.

Çalıştığımız binanın yıkılması aslında bardağı taşıran son damla oldu. Diğer şartlar uygun olsa, elbette yeni bir yer bulup taşınabilirdik. Kâğıt, matbaa, posta, personel vesaire masraflarının durmadan yükseldiği, ilginin, desteğin, satışın ve abonenin her gün biraz daha azaldığı bir zamanda, astronomik rakamlar ödeyerek yeni bir daireyi kiralayabilesek bile, öteki masraflara katlanıp yayınımızı devam ettirmek imkanını bulamayacaktık. Sizlerden ayrı kalmanın üzüntüsünü, elimizden gelen her şeyi yapmış olmanın tesellisi birazcık hafifletiyor. Bu öyle bir savaş ki bu savaşı bir kişinin, beş kişinin, bir derginin, iki derginin yalnız başına kazanması mümkün değil.

Hisar'ın savaşı, yabancı kopyası olmayan, geleneklerinden bağlarını koparmayan, politik ve ideolojik baskılara boyun eğmeyen bir sanatı, halkın konuştuğu dille konuşan bir edebiyatı koruyup geliştirme savaşıydı. ...Yanımızda çok kısa sürelerle iş başına gelen uzak görüşlü ve cesaretli birkaç yöneticiyle, imkanları bizimkinden daha az birkaç edebiyat dergisinden başka kimse olmamıştır. Bu kadar büyük eşitsizlik ve dengesizlik içinde sürüp giden bir savaşa 30 yıldan fazla dayanabilmiş olduğumuz için yine de Allah'a şükrediyoruz. Hisar bu memlekette yabancı ideolojilere alet olmayan, yabancı sanatçıları kopya etmeyen, anasının konuştuğu dille konuşmayı ve geçmiş değerlerimize saygı göstermeyi gericilik saymayan yeni sanatçıların yetişebileceğini ispat etmiştir.

Yazık ki yazıklar olsun ki bu değerli sanatçıların çoğu hak ettiği ilgiyi görmemiş, eserlerini dilediği gibi, gün ışığına çıkaramamıştır. ...Milletten, milliyetçilikten dem vurup duranların, milletin, milliyetçiliğin sanatçılarıyla birlikte yaşayacağını hala anlamamış olduklarını üzüntüyle görmekteyiz..."

Ne Mal Peşinde Koştuk

Ne mal peşinde koştuk ne mülkü kıskanırız,
Değerli dendi mi dünyada bir gönül tanırız.

Ümide sevgiye bir ihtiyaç var ki,
Yüzüncü kez bile aldatsalar da aldanırız,
.....
Ömür süren çabamız çoklarınca hor görülür,
Küçümsenir, ezilir, türlü türlü suçlanırız.

Dikenli yolları ısrarla kendimiz açtık,
Şikâyet eylemeden her cefaya katlanırız.

Hisar'ın kapanmak zorunda kalışı, başta dergide yazarlar olmak üzere, derginin her sayısını merakla bekleyip zevkle okuyanlar arasında büyük bir üzüntüyle karşılanır. Okuyuculardan Şevket Bulut, üzüntüsünü şöyle dile getirir: "Hisar'ın kapanma haberi, beni can evimden vurdu. İnanır mısınız, günlerce uykusuz kaldım. Şu anda bile, geçirdiğim şokun etkisinden kurtulmuş değilim...Hala içimde bir umut var, Hisar yeniden çıkacak diye düşünüyorum... Günlerce, aylarca bekleyeceğim... Sabırla azimle bekleyeceğim...Son yazınızı okurken gözlerim yaşarmıştı...Bundan sonra çıkacak ilk yazınızı okurken yine gözlerim nemlenecek...Hisar'da yazar bir avuç idealistin ahi, onları ihmal edenleri tutacaktır..."

Sana Dair

Senden haber verir bana hep eski besteler;

"Canan"ı, "şuh"u, "afet"i sen, "Mihriban"ı sen...

Bir valsın arkasında hayalin uçar gider.

Bendim "gören Küçüküsu'da" bendim "gücendiren",

Senden haber verir bana hep eski besteler.

Yazlara Az Kaldı

Şimdi zor "bekle" demek gönlüme "bir başka yılı"

Yazlar az kaldı gülüm, bil ki baharlar sayılı.

Gayrı terketse keder, bitse şu bin bir kaygı,

Yazlar az kaldı gülüm, bil ki baharlar sayılı.

"Sevinç Çokum, Türk Edebiyatı Dergisi'nin Şubat 1981 sayısında "Hisar'a Veda Ederken" yazısında bir hatırasını anlatır. "Hisar'daki ilk hikayem, "Bir Eski Sokak Sesi" idi. Sanıyorum 1972 yılının Şubat sayısında yer almıştı. Bu hikâyeyi değerli yazar Tarık Buğra kendisine gönderdiğim hikâyeye dosyamdan seçip benim haberim olmadan Hisar'a postalamıştı. Hiç beklemediğim anda, Hisar'ın kapağında isimle karşılaşmam beni öyle şaşırtmış, öyle sevindirmişti ki dergiyi alıp eve gelişim ayrı bir hikâyeye konusudur. Yazmak hususundaki cesaretimi böyle kazandım. Ve işin ağırlığını, sorumluluğunu daha iyi kavrayıp, yazmaya devam ettim. Hisar, yazarlarına işte böyle bir ufuk açıyordu. Bu yüzden şimdi milliyetçilere, milliyetçiyiz diyenlere sesleniyorum: Hisar'ın yeniden aramıza dönmesi için el ele verip çareler arayalım.! Karanlıktaki birkaç ışıktan biri sönmüştür. Bugün Hisar yoksa, yarın bizler de olmayabiliriz.!"

Anlamadım

Bu hüzün yüklü merasim kimedir anlamadım,
Ayrılık vakti diyorlar, niyedir anlamadım.
Taze mısraları gördükçe şaşar bazıları,
Nasıl biter ki sağ oldukça şiir anlamadım.

Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Türk Edebiyatı Dergisi'nde yayımlanan "Zaman Perdesi" yazısında Mehmet Çınarlı'nın şiirinden şöyle bahseder:

"Mehmet Çınarlı'yı Yahya Kemal'e yaklaştıran taraf, onun kadar aruza hâkim olması, vezin ve kafiyeyle bağlı kalması, "beyaz" Türkçe'yi ve açıklığı, aydınlığı sevmesidir. Böyle olmakla beraber Çınarlı, Yahya Kemal'in taklitçisi değildir. Onun da kendine has bir dünyası vardır. Yahya Kemal Üsküplü ve İstanbullu, Mehmet Çınarlı Ermenekli ve Ankaralı'dır. Mehmet Çınarlı nasıl dünyaya bu iki şehirden bakarsa, hayata bakış tarzını da içinde yaşadığı bu iki şehir tayin eder. Bu yer adları, sadece belli bir mekân belirtmezler, bir yaşayış tarzına da teka-bül ederler. Yahya Kemal'i okurken biz kendimizi Osmanlı tarih, coğrafya ve medeniyetinin içinde buluruz. Mehmet

Çınarlı'da ise; bir Anadolu kasabasını ve Ankara havasını teneffüs ederiz."

Asmalar Altında Doğdum

Asmalar altında doğdum, ceviz dalında büyüdüm,
Tekerlek izi görmemiş dağ yollarında yürüdüm...

Sincaplar cebimde uyur, kuşlar omzuma konardı,
Uçsuz bucaksız bağlarda soğuk sular çağlardı.

.....
Alışamadım bu şehrin çiçeksiz ilkbaharına;
Sığmıyor bomboş gönlüm şu beton yığınlarına.

Zaman Perdesi

Eskiden bağlarda insanlar yaşardı,
Bu taşlı yollarda çocuklar koşardı.

Genç kızlar, gelinler, tef ve zilli maşa...
Her gün bir sekide düğün, dernek vardı.

Su kavgası örter tokuç seslerini,
Derken sincapların cümbüşü başlardı.

O canım bağlarda şimdi hiç göçen yok.
Artık kenarından bir gelip su içen yok.

Bandırma batıran, para köfte yapan,
Şıra, nar şerbeti, müselles içen yok.

Ne safalar gören sofalar yıkılmış,
Bunca hatıraya bir değer biçen yok.

Hisar, yayımlandığı 23 yıl içinde sayfalarında beş yüzü aşkın imzaya yer vermiştir. Kurucular ve derginin yöneticileri dışında bu imzalardan bazılarını şunlardır: Mehmet Kaplan, Cemil Meriç, Tarık Buğra, Remzi Oğuz Arık, Adile Ayda, Selahattin Batu, Cahit Okurer, Kenan Akyüz, Sevinç Çokum, Yavuz Bülent Bakiler, Feyzi Halıcı, Coşkun Ertepinar, Osman Atıla, Yahya Akengin, Mehmet Çavuşoğlu, Muzaffer Uyguner, Mehmet Önder, Yusuf Mardin, Suut Kemal Yetkin, Talat Sait Halman, Seyfettin Başçılar, Halide Nusret Zorlutuna, Ergun Sav, Şevket Bulut, Ahmet Muhip Dıranas, Necdet Bingöl, Malik Aksel, Arif Nihat Asya, Nevzat Yalçın... Hisar kadrosundan yaşayan şair ve yazarlarımızla sağlıklı uzun ömürler niyaz ediyoruz. Vefat eden şair, yazar ve düşünürlerimize de Allah'tan rahmet diliyoruz. Ruhları şad olsun.

Kaynakça: Mehmet Çınarlı, Altmış Yılın Hikayesi, Kitapevi, İstanbul, 1999. / Hanife Özer, Mehmet Çınarlı, Edebi Şahsiyeti ve Şiirleri, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002.

ACZİMİN GİRYESİ

**Ahmet
Sevgi**

BAĞIRMAK

Yumuşak söyle; bu sertlik, bu nefret, bu öfke, bu kin niye?

Mevlâ ikaz etmedi mi sesinizi yükseltmeyin diye?

6 Aralık 2024

(Ahmet Sevgi)